

LUTHEROVA DEKÁDA 2012

Zákon a evanjelium

8. Neoddeliteľnosť zákona a evanjelia

„Hospodin usmrcuje i oživuje, do záhrobia vovádza i vyvádza odtiaľ.“ (1S 2, 6)

Rozlišovanie zákona a evanjelia nie je niečo nové, čo reformácia priniesla. Toto rozlišovanie sa objavuje už u Augustína. Slovo zákona a evanjelia je súčasťou Písma svätého a je možné ich rozlišovať, pretože Hospodin hovoril k rôznym ľuďom a rôznymi spôsobmi, ale nesmieme ich od seba oddeľovať. Po zdôraznení rozdielu medzi zákonom a evanjeliom sa chceme spoločne zamyslieť nad ich neoddeliteľnosťou.

U reformátora Martina Luthera sa stretáme s používaním antitetických párov: zákon a evanjelium, smrť a život, Stará a Nová zmluva, skutky a viera, starý a nový Adam, zákon a evanjelium atď. Martin Luther ich však vnímal ako páry, ktoré sú vnútorne späté a ktorých sila sa práve vtedy najviac prejavuje, pretože spoločne tvoria Božie slovo, ktoré pozostáva z obidvoch párov.

Starozmluvné slová z 1. knihy Samuelovej veľmi dobre vystihujú neoddeliteľnosť zákona a evanjelia. Veď slová zákona samy osebe usmrcujú a vovádzajú do záhrobia, ale človeka oživujú a zo záhrobia vyvádajú práve potešujúce slová evanjelia. Nemôžeme teda naše zvestovanie Božieho slova obmedzovať len na zvesť evanjelia, pretože bez zákona by sme dospeli k „lacnej milosti“ o ktorej hovoril známy nemecký evanjelický teológ 20. storočia, Dietrich Bonhoeffer. Hriešnik, ktorému nie je ponúknuté aj slovo zákona je presýtený zvesťou o Božej milosti a neberie ju vážne, čoho dôkazom je aj naša dnešná spoločnosť. Avšak na druhej strane ani zdôrazňovanie samotného zákona človeku nepomôže, pretože človek si začne zúfať pre všetky tie hrozby zákona a nenájde potešenie a povzbudenie pre zákonom prestrašenú a naľakanú dušu ako Saul či Judáš. Zostane žiť v neustálom strachu a zúfaní. Ustavične musíme mať na pamäti, že zvesť Božieho slova je nie len zvesťou evanjelia, ale aj zákona. Aj keď ich vieme odlíšiť, nesmieme ich od seba nikdy oddeľovať. V správne zvestovanej kresťanskej zvesti o Kristovi sú vždy obidve spolu prítomné. Zákon s pomocou Ducha Svätého koná evanjeliu nenahraditeľnú službu. Bez pomoci zákona by hriešny človek nedokázal prijať evanjelium a získať spasenie.

Pán Ježiš to veľmi dobre vedel, že nestačia len slová zákona, alebo len slová evanjelia. Dôkazom sú nám Jeho slová, ktoré povedal učeníkom pri ich povolávaní – „*pokánie čiňte a verte v evanjelium!*“ (Mk 1, 15b). V prvej časti Pán Ježiš karhá hriechy, ktoré poznávame práve zo zákona a slovami v druhej časti už potešuje a zvestuje odpustenie hriechov.

Tomuto prístupu, takémuto zvestovaniu sa učme aj my jednotlivo. Neponúkajme svojou zvesťou Kristovho evanjelia len jednu stranu mince – len zákon, ktorý nás usvedčuje z hriechu a zjavuje Božiu vôľu ako máme žiť na zemi, alebo len evanjelium o Božej milosti. Zvestujme neustále obe strany jednej mince. Zvestujme Božie slovo, ktorého súčasťou je tak zákon ako aj evanjelium.

Veď „*Hospodin usmrcuje i oživuje, do záhrobia vovádza i vyvádza odtiaľ!*“ (1 S 2, 6). Ako je napísané vo Formule svornosti, „o oboch týchto náukách veríme a vyznávame, že ich treba vždy usilovne hlásať v Božích cirkvách až do konca sveta, ale s náležitým a správnym rozlišovaním“.

Anna Balogová